



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Petra Mikeše, JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Tomáše Langáška, JUDr. Radana Malíka, JUDr. Zdeňka Kühna a Mgr. Daniely Zemanové, v právní věci navrhovatelky: **vláda**, se sídlem nábřeží E. Beneše 4, Praha 1, proti odpůrci: **Kozí alternativa**, se sídlem Staré Hrady 53, o návrhu na pozastavení činnosti politického hnutí,

t a k t o :

- I. Činnost politického hnutí Kozí alternativa **se pozastavuje**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Dne 18. prosince 2015 podala u Nejvyššího správního soudu vláda (dále jen „navrhovatelka“) návrh na pozastavení činnosti politického hnutí Kozí alternativa (dále jen „odpůrce“) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o politických stranách“). Tento návrh odůvodnila tím, že odpůrce nesplnil svou zákonnou povinnost ve smyslu § 6 odst. 5 zákona o politických stranách a neustanovil ve lhůtě šesti měsíců od vzniku hnutí orgány hnutí. Ministerstvo vnitra dopisem ze dne 9. 2. 2015 upozornilo odpůrce, že dosud údaje o statutárním orgánu neoznámil, ač má podle § 10 zákona o politických stranách tuto povinnost.

[2] Navrhovatelka dále uvedla, že odpůrce nesplnil svou zákonnou povinnost předložit Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávu za rok 2014. V tomto směru odkázala na usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu č. 761 z 27. schůze konané dne 21. 5. 2015, ke zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2014. Odpůrce tuto svoji zákonnou povinnost nesplnil ani dodatečně.

[3] Odpůrce se k návrhu ani přes výzvu soudu nevyjádřil.

[4] Návrh na pozastavení činnosti odpůrce je důvodný.

[5] Z návrhu na registraci politického hnutí doručeného Ministerstvu vnitra dne 7. 7. 2014 vyplývá, že přípravný výbor ve složení L. Č., S. P. a T. R. požádal o registraci odpůrce. S. P. byl současně uveden jako zmocněnec oprávněný jednat za přípravný výbor. Ze stanov odpůrce, opatřených registrační doložkou ministerstva ze dne 16. 7. 2014, č. j. MV-93640-4/VS-14, plyne, že odpůrce byl uvedeného dne registrován, a že jeho statutárním orgánem mají být dva koordinátoři, kteří jsou voleni valnou hromadou (čl. 4 stanov).

[6] Dopisem ze dne 9. 2. 2015, který podle doručky převzal zmocněnec přípravného výboru S. P., Ministerstvo vnitra upozornilo odpůrce na povinnost sdělit údaje týkající se statutárního orgánu odpůrce ve smyslu § 10 zákona o politických stranách. Zároveň ministerstvo upozornilo, že podle § 6 odst. 5 téhož zákona je oprávněno dát podnět k návrhu na pozastavení činnosti hnutí, nejsou-li orgány hnutí ustaveny ve lhůtě šesti měsíců od vzniku strany nebo hnutí.

[7] Z obsahu spisu dále Nejvyšší správní soud konstatuje, že podle usnesení Poslanecké sněmovny č. 761 odpůrce nepředložil výroční finanční zprávu za rok 2014, pročež Poslanecká sněmovna požádala vládu o podání návrhu na pozastavení jeho činnosti.

[8] Za sdělení Ministerstva vnitra ze dne 19. 2. 2016, č. j. MV-93640-11/VS-2014, vyplývá, že odpůrce neoznámil údaje o osobách, které jsou statutárním orgánem ani dodatečně. Ze sdělení Ing. M. H., tajemnice Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny, ze dne 22. 2. 2016, č. j. PS2016/2098 2016/KV/108, vyplývá, že odpůrce nepředložil Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávu za rok 2014 ani dodatečně.

[9] Podle § 4 písm. b) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které nemají demokratické stanovy nebo nemají demokraticky ustanovené orgány. Z § 6 odst. 5 téhož zákona vyplývá, že orgány strany či hnutí musí být ustaveny nejpozději do 6 měsíců od jejich vzniku. Zároveň strany a hnutí musí podle § 10 zákona o politických stranách ve lhůtě 15 dnů ode dne rozhodnutí příslušného orgánu strany a hnutí písemně oznámit ministerstvu údaje podle § 9 odst. 3 písm. b) téhož zákona, tj. jméno, příjmení, datum narození a adresu místa pobytu osob, které jsou statutárním orgánem strany a hnutí nebo jeho členy, s uvedením způsobu, jakým jednají jménem strany a hnutí.

[10] Podle § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu. Z § 18 odst. 1 stejného zákona vyplývá povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně k informaci výroční finanční zprávu v členění konkretizovaném pod body a) až f) tohoto ustanovení.

[11] Podle § 14 odst. 1 zákona může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže její činnost je v rozporu s § 1 až 5, § 6 odst. 5 a § 17 až 19 nebo se stanovami.

[12] Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuoobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu pátého soudního řádu správního. Podle § 96 s. ř. s. rozhoduje soud o návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti, podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu.

[13] Pokud jde o neustanovení statutárního orgánu, pak z listinných důkazů obsažených ve spisu vyplývá, že odpůrce nesplnil shora popsané povinnosti, protože v zákonem stanovené lhůtě neustanovil svůj statutární orgán, resp. nevyrozuměl ministerstvo o jeho ustanovení, a to ani přes výzvu. Tento nedostatek odpůrce nenapravil ani do doby rozhodnutí soudu.

[14] Nejvyšší správní soud již ve své předchozí judikatuře potvrdil, že nesplnění povinnosti stanovené v § 6 odst. 5 zákona o politických stranách za použití § 10 a § 9 odst. 3 písm. b) téhož zákona představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může rozhodnout o pozastavení činnosti politické strany nebo hnutí (viz např. rozsudky ze dne 13. 2. 2008, č. j. Pst 43/2007 – 26, ze dne 3. 1. 2012, č. j. Pst 34/2011 – 26 a č. j. Pst 41/2011 – 19). Na plné odůvodnění těchto rozhodnutí soud pro stručnost odkazuje.

[15] Jakkoliv se Nejvyšší správní soud brání přepjatému formalismu při rozhodování o tom, zda politické strany a hnutí splnily své povinnosti vyplývající ze zákona o politických stranách, nepochyboval o důvodnosti nyní podaného návrhu. Nedostatek ustanovení orgánů odpůrce totiž zpochybňuje to, že by odpůrce vůbec začal vyvíjet jakoukoliv činnost. Činnost přípravného výboru byla přitom omezena pouze na úkony vztahující se ke vzniku odpůrce (§ 6 odst. 2 zákona o politických stranách).

[16] Oprávněný je i druhý uváděný důvod, související nepředložením finanční zprávy, neboť z údajů obsažených ve spise (konkrétně z citovaného usnesení Poslanecké sněmovny) bylo zjištěno, že odpůrce skutečně nesplnil zákonem uložené povinnosti, neboť v zákonem stanoveném termínu nepředložil příslušnému orgánu, tj. Poslanecké sněmovně, výroční finanční zprávu za rok 2014. Odpůrce tak nesplnil zákonnou povinnost stanovenou v § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany nebo hnutí.

[17] Z nálezu Ústavního soudu ze dne 18. 10. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 26/94, publ. pod č. 296/1995 Sb. vyplývá, že § 4 pod písm. a) zákona o politických stranách je třeba interpretovat tak, že činnost nemohou vyvíjet strany a hnutí, které porušily (některý) zákon, ale takové, které porušují zákony, tedy činí tak opakovaně, neboť opakovaným porušováním zákonů se strana či hnutí chová způsobem ohrožujícím demokratické základy státu. Nejvyšší správní soud v návaznosti na to přistoupil k pozastavení činnosti politických stran a hnutí v situacích, kdy alespoň dvakrát nepředložily výroční finanční zprávu v souladu s požadavky § 18 odst. 1 zákona o politických stranách (viz např.

rozsudek ze dne 6. 4. 2005, č. j. Pst 2/2003 - 69, publ. pod č. 586/2005 Sb. NSS, nebo ze dne 27. 10. 2005, č. j. Pst 6/2005 - 33).

[18] V nyní posuzované věci nebyla výroční finanční zpráva předložena pouze jednou. Nicméně vzhledem k tomu, že zároveň odpůrce porušil zákon ohledně povinnosti ustanovit statutární orgány, lze nepředložení zprávy považovat za další porušování zákona, které již lze podřadit pod § 4 pod písm. a) zákona o politických stranách. I tato část návrhu je proto důvodná.

[19] Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se činnost odpůrce pozastavuje, a to z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 6 odst. 5 a § 18 odst. 1 zákona o politických stranách.

[20] Smyslem institutu pozastavení činnosti politické strany nebo hnutí je vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedojde, k následnému podání návrhu na rozpuštění politické strany nebo hnutí. Podle § 14 odst. 2 zákona o politických stranách totiž mohou strany a hnutí při pozastavení činnosti činit pouze úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku.

[21] Trvají-li i nadále skutečnosti, pro které byla činnost strany nebo hnutí pozastavena, podají orgány uvedené v § 15 zákona o politických stranách návrh na rozpuštění strany nebo hnutí. Podle § 14 odst. 3 cit. zákona, pokud dojde ve stanovené lhůtě k odstranění stavu, který byl důvodem pro pozastavení činnosti strany a hnutí, považuje se činnost strany a hnutí za řádně obnovenou dnem, kterým byla stanovená povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem (k tomu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. srpna 2007, sp. zn. Obn 1/2006). Jinými slovy, ačkoliv Nejvyšší správní soud na základě zjištěných skutečností rozhodl o pozastavení činnosti odpůrce, odpůrci nic nebrání v tom, aby bezprostředně po dodatečném splnění zákonných povinností pokračoval v plném rozsahu ve své činnosti. Pozastavení činnosti politické strany či politického hnutí tak nepředstavuje nevratný či dokonce likvidační krok ve vztahu k dotčené politické straně či dotčenému politickému hnutí, ale je třeba jej vnímat jako poslední výzvu ze strany státu k odstranění zjištěných nedostatků, po které teprve může následovat rozpuštění dané politické strany či daného politického hnutí. Teprve v případě, že dotčená politická strana či dotčené politické hnutí na tuto poslední výzvu ve stanovené lhůtě nereaguje, připadá v úvahu druhý krok, tj. rozpuštění politické strany či hnutí.

[22] Soud rozhodl ve věci bez jednání za podmínek stanovených v § 51 odst. 1 s. ř. s.

[23] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Odpůrce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšná navrhovatelka náhradu nákladů výslovně nepožadovala, přičemž jí zjevně v této souvislosti žádné náklady řízení nad rámec její běžné úřední činnosti ani nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky podle soudního řádu správního přípustné.

Politické hnutí **je oprávněno** podat návrh podle článku 87 odst. 1 písm. j) Ústavy České republiky, jestliže tvrdí, že rozhodnutí o jeho rozpuštění nebo jiné rozhodnutí týkající se jeho činnosti není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 a § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů).

V Brně dne 23. února 2016

JUDr. Jan Passer
předseda senátu